

LBRIS

We know
books

CONSTANTIN
GEORGESCU

SIMONA
GEORGESCU

THEODOR
GEORGESCU

DICȚIONAR GREC-ROMÂN
VOLUMUL IV • E

DGR

NEMIRA

Ε ε

Ε ε, τό *indecl.* epsilon (ἐ ψιλόν), a cincea literă a alfabetului grec; ca numeral ε' = 5 sau al cincilea; ,ε = 5.000.

ἐ-, vocală protetică înaintea lui *F-* sau *Fε-* în cuvinte din vocabularul ep.: e.g. ἔδνα / ἔδνα, ἐέρση / ἔρση.

ἐ și enclit. **ἐ**, *pron.* ac., v. οὐ

ἔ ἔ sau **ἐ ἔ**, *interj.* [notată și ἐέ Ar. V316, ἐέ Aesch. Pers.977, ἐή Soph. OC149] (exprimând durerea în fața unui rău care urmează) *ah! vai!*: AESCH. Ch.1114, SOPH. Tr.1025, EUR. Supp.86 ș.a.

[onomat.]

ἐᾶ¹, *interj.* (rar în proză) (exprimând surpriza și respingerea) ei! oh!: AESCH. Pr.298, ~, τίς οὐτός; EUR. Hel.541 *ei! cine-i acesta?*; ~, τί ἡμῖν καὶ σοί; NT Lc.4.34 *ei! ce ai tu cu noi?*; (repetată) ~ ~, ἰδοὺ SOPH. OC1478 *ei, ei, iată!*; AESCH. Ch.870, EUR. El.747 ș.a.

[formă gramaticalizată de la imper. 2sg. al vb. ἐάω]

ἐᾶ², imper. 2sg. de la ἐάω (= poet. ind. impf. act. 3sg., v. ἐάω): SOPH. Ant.95, AR. Nu.932 ș.a.

ἐᾶ³, (ep. ion.) impf. 1sg. de la εἰμί.

ἐᾷ, ind. prez. act. 3sg. de la ἐάω.

ἐσα-, (ep.) forme de la ἐάω.

ἐᾶγα, ind. pf. de la ἄγνυμι.

ἐάγην, [ᾶ sau ᾷ] ind. aor. pas. de la ἄγνυμι.

ἐᾶδα, ind. pf. act. de la ἀνδάνω.

ἐᾶδον, ind. aor.2 act. de la ἀνδάνω.

ἐᾶδότα, (ep.) part. pf. ac. sg. masc. de la ἀνδάνω.

ἐαδώς, (ep.) part. pf. de la ἀνδάνω: IL. 9.173.

ἐάλη, [ᾶ] ind. aor. pas. 3 sg. de la εἴλω: IL. 13.408 ș.a.

ἐάλωκα, ind. pf. act. de la ἀλίσκομαι.

ἐάλων, aor. de la ἀλίσκομαι.

ἐᾶν, inf. prez. act. de la ἐάω.

ἐάν, [ᾶ] *conj.* [contr. ἦν Hdt., Thuc.] **I** dacă: (+ conjct. prez. sau aor., marcând eventualitatea) (+ prop. condițională) ~ σπονδᾶς

ποιῶνται οἱ Ἀθηναῖοι THUC. 4.118 *dacă atenienii încheie pace*; τούτοις ~ τις δύο δραχμὰς μισθὸν διδῶ AR. Ach.159 *dacă cineva le-ar da acestora salariu două drahme*; XEN. Ath.1.15, (+ prop. interogativă indirectă) ἦδ' ἡ κομωδία ζητοῦσ' ἦλθ', ἦν που 'πιτύχη θεαταῖς οὕτω σοφοῖς AR. Nu.535 *această comedie a venit să vadă dacă poate întâlni spectatori atât de înțelepți*. **II** (tard. se confundă cu ἄν) (după pron. relat.) τὰ δὲ ἔκγονα, ᾧ ~ γεννήσης μετὰ ταῦτα, σοὶ ἔσονται LXX Gen.48.6 *vor fi ai tăi copiii pe care i-ai năște după aceștia*; μακάριός ἐστιν ὃς ~ μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί NT Mt.11.6 *fericit este cel care nu se va poticni din pricina Mea*; (+ ind.) LXX IRg.2.14.

[εἰ, ἄν]

ἐάνδανον, (ion.) impf. de la ἀνδάνω: HDT. 9.5 ș.a.

ἐᾶνός¹, οὐ, ὁ *subst.* [var. εἰᾶνός IL. 16.9] veșmânt (fîn, femeiesc), strai, tip de peplu: ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιον ἐᾶνὸν ἔσαθ' IL. 14.178 *s-a înfășurat cu o haină divină*; IL. 21.507, A.RH. 4.169 ș.a.

[*Fεσ-ανός, nume format de la ἐννυμι]

ἐᾶνός², ἡ, ὄν *adj.* **I** fîn, delicat: (peplu) IL. 8.385, (țesătură) IL. 18.352. **II** (d. metale) maleabil, îndoios: IL. 18.613.

[et. nec.]

ἐάν-περ, *conj.* [var. ἄνπερ Plat., Dem., Men. ș.a.; ἦνπερ Ar., Xen., Luc. ș.a.; scris și separat ἐάν περ sau ἦν ... περ] *dacă* cu adevărat, în cazul în care, cel puțin *dacă*, de-ai zice că: (+ conjct.) ~ μὴ σὺ γε ἀπαγορεύης PLAT. Tht.200d *cel puțin dacă tu nu vei ceda*; ~ πλησίον κάπηλος ἦ AR. Lys.466 *de-ai zice că ai un cărciumar prin preajmă*; τοῦτο ποιήσομεν ~ ἐπιτρέπη ὁ θεός NT Evr.6.3 *vom face aceasta în cazul în care Dumnezeu o îngăduie*.

[ἐάν, -περ]

εἶσα, ind. aor. act. de la ἄγνυμι.

εἶαρ¹, ἔαρος, τό *subst.* [monosilabic ἔαρ, bisilabic ἔαρι [εἶ] Hes.] {poet. εἶαρ, gen. εἶαρος sau ἥαρος, dat. εἶαρι sau ἥαρι; contr. att. (rar poet. și ion.) ἥρ, gen. ἥρος, dat. ἥρι} (gener.) primăvară: ἔαρος ... ὥρη IL. 6.148 *momentul primăverii*; OD. 19.519, πρὸς ~ ἥδη ταῦτα ἦν τοῦ χειμῶνος λήγοντος THUC. 5.81 *acestea se petreceau spre primăvară la sfârșitul iernii*; (prov.) μία γὰρ χειλιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ ARSTT. EN1098a18 *cu o rândunică nu se face primăvară*; (fig. „partea cea mai bună / aleasă”) τοῦ ἐνιαυτοῦ τὸ ~ HDT. 7.162 „*primăvara*” *anului*; ~ θ' ὁρώσῃς THEOC. 13.45 *strălucindu-i primăvara în ochi*; τὸ ~ τῶν πτερῶν LUC. Dom.11 *splendoarea aripilor*; LXX *Înt.2.7*.

[IE *ues-r- / *ues-n-, cf. lat. *vēr*]

εἶαρ², ἔαρος, τό *subst.* [var. εἶαρ Call.] I sânge: CALL. Fr.523.1. II ulei: CALL. Fr.259.22.

[R. IE, cf. lat. *aser*]

εἶαρ-δροπος, ov *adj.* cules primăvara, primăvăritic: (fig.) Pl. Fr.Dith.75.6.

[ἔαρ¹, δρέπω]

εἶαρίζω, vb. a fi precum primăvara, a avea aspect primăvăritic: (med.) λειμῶνες ἄνθεσι ποικίλοις εἶαρίζομενοι PLAT. Sp.371c *pașiți primăvăritice cu flori felurite*.

[ἔαρ¹]

εἶαρινός, ή, όν *adj.* [var. εἶαρ-] {ep. dat. pl. -οῖσιν IL.} (= ἥρινός) de primăvară, primăvăritic: ὥρη ἐν εἶαρινῇ IL. 2.471 *în anotimpul primăverii*; PLB. 5.58.2, (flori) IL. 2.89 *ș.a.*

[ἔαρ¹]

εἶς, ind. prez. act. 2sg. de la εἶω.

εἶς, (ion.) impf. 2sg. de la εἰμί: HDT. 1.187.

εἶσα, (ep.) ind. aor. act. de la εἶω.

εἶσι(v), (ep.) ind. prez. 3pl. de la εἰμί.

εἶσκον, impf. iter. de la εἶω.

εἶται, εἶατο, (ep. ion.) ind. prez. și impf. 3pl. de la ἦμαι: IL. 3.134, id. 9.628.

εἶατε, (ion.) ind. impf. 2pl. de la εἰμί.

εἶπτεον, *adj.vb.* (neut.) I trebuie lăsat la o parte, trebuie abandonat sau trecut cu vederea: (+ ac.) EUR. Ph.1210, ~ ἐνίας ἀμαρτίας ... τῶν νομοθετῶν ARSTT. Pol. 1269a16 *trebuie trecute cu vederea unele greșeli ale legiuitorilor*; ARSTT. EN 1102b12, (+ ac. și gen.) τὴν πόλιν ~ τῆς κατοικίσεως PLAT. Lg.969c *trebuie să se renunțe la întemeierea cetății*. II trebuie permis sau îngăduit:

EUR. HF173, ~ ποιεῖν ὃ τι ἂν βουλευθῶσιν ISOC. 15.174 *trebuie permis să facă ceea ce vor*.

[εἰπτεός]

εἶπτεός, α, ov *adj.vb.* I care trebuie permis: (+ inf.) HDT. 8.108, οὐκ ~ οὗτος ὁ τοιοῦτος νόμος κύριος νυνὶ γενέσθαι DEM. 24.78 *nu trebuie permis ca o asemenea lege să fie în vigoare*; ISOC. 5.132, (+ ac.) PLAT. Phdr. 236a. II care trebuie lăsat la o parte sau abandonat: ~ δ' ὁ πλοῦτος ἡδαικός τις ὦν EUR. Hel.905 *bogăția trebuie lăpdată, dacă este nedreaptă*; PLAT. Grg.512e, εἰπέ· οὐ χρὴ τοιάδ' εἰδέναι κόρας EUR. IA671 *des-tul! nu trebuie ca fetele să le știe pe toate*.

[εἶω]

εἶαυτοῦ, ἧς, οὔ *pron.* [fără nom.; gen. -οῦ, -ῆς, -οῦ, dat. -ῶ, -ῆ, -ῶ, ac. -όν, -ήν, -ό, pl. gen. -ῶν, dat. -οῖς, -αῖς, -οῖς, ac. -οὺς, -άς, -ά] {att. contr. αὐτ- Thuc., Isoc. *ș.a.*; ion. εἶωτ- Hdt., Luc. *ș.a.*} (pron. reflexiv) I (pt. pers. a III-a) lui însuși / ei înseși, propriu: Γαῖα ... ἐγείνατο Ἴσον εἶωτῇ Οὐρανόν HES. Th.126 *Pământul a născut Cerul egal cu el însuși*; τοὺς εἶαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας THUC. 1.4 *punând conducători pe fiii săi*; (întărit de αὐτός) τὸ γινώσκειν αὐτὸν εἶαυτόν PLAT. Char.165b *a se cunoaște pe sine însuși*; (în diverse expresii) τὸ εἶαυτοῦ μόνον σκοπῶν THUC. 6.12 *urmărindu-și doar propriul interes*; ἐν εἶαυτῷ ἐγένετο XEN. An.1.5.17 *a revenit la el*; παρ' εἶαυτῷ XEN. An.2.2.20 *la el*. II (în locul lui εἶαυτοῦ ca pron. de pers. I) mie însumi: καθ' αὐτόν γ' οὐκ ἂν ἐξεύροις ἐμοὶ ἀμαρτίας ὄνειδος SOPH. OC966 *nu ai avea ce să-mi reproșezi mie personal pentru greșeală*. III (în locul lui σεαυτοῦ ca pron. de pers. a II-a) ție însuși: εἰ δ' ἐπητύμως μόρον τὸν αὐτῆς οἴσθα AESCH. Ag.1297 *dacă ți-ai cunoaște cu adevărat propriul destin*. IV (cu valoare de reciprocitate) καθ' αὐτοῖν ... λόγχας στήσαντ' SOPH. Ant.145 *au ridicat lăncile unii împotriva celorlalți*; THUC. 4.25.

[ἔ (cf. οὔ), αὐτός]

εἶαφθῇ, vb. (aor. 3sg. pas. Hom. cu sens incert) (dub.) a căzut cu zgomot: ἐπὶ δ' ἄσπις ~ καὶ κόρυς IL. 13.543 *scutul și coiful au căzut cu zgomot peste el* (după alții, *au căzut agățate de el*); IL. 14.419.

[et. nec.; cf. *ιάπτω*]

εἶωv, gen. pl. de la εἶς.

ἐάω-ᾶ, [pres. *ῥι* impf. *ᾶ*, alte teme *ᾶ*] vb. |impf. εἶων, viit. ἐάσω [ᾶ], aor. εἶᾶσα, pf. εἶᾶκα; *med.-pas.* viit. ἐάσομαι, aor. εἰσάμην, pf. εἶᾶμαι; *pas.* aor. εἰάθην [ᾶ], 3 pl. εἰάθησαν, inf. pf. εἰᾶσθαι | {ep. ion. prez. 1sg. εἶᾶ, 2sg. ἐάας, 3sg. ἐάα, impf. 3sg. εἶᾶ, 3pl. ἔων, impf. iter. εἰᾶσκον, aor. 3sg. ἔασε, opt. 1sg. ἐῶμι, 3sg. ἐῶ, inf. prez. ἐᾶν} **I** (gener.) a lăsa, a permite, a îngădui: τούσδε δ' ἔα φθινύθειν IL. 2.346 *lasă-i pe unii să piară*; οὐκ ἐάσει τοῦτο γ' ἡ Δίκη SOPH. *Ant.*538 *Dreptatea nu va îngădui aceasta*; (frecv. + neg.) οὐκ ἐάσουσιν ἔμοι δόμεναι βίον OD. 21.233 *nu vor permite (= accepta) să-mi dea arcul*; πόλεμον δὲ οὐκ εἶων ποιεῖν THUC. 1.28 *nu îngăduiau (= voiau) să facă război*; οὐκ ἔᾶ μ' ... δικάζειν AR. *V.*340 *nu mă lasă să judec*; κᾶν μηδεὶς ἔᾶ SOPH. *Ai.*1184 *chiar dacă nimeni nu o îngăduie*; (+ ac. *ῥι* inf.) ἔασόν με εἰσελθεῖν πρὸς σέ LXX *Gen.*38.16 *lasă-mă să intru la tine*; (concr.) τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἶων εἰς τὴν θάλασσαν NT *Fp.*27.40 *dezlegând ancorele le lăsau în mare*; (jur.) τὸν νόμον, ὃς οὐκ ἔᾶ DEM. 41.10 *legea care nu permite (= interzice)*. **II** a abandona, a renunța, a lăsa deoparte *sau* în pace, a lăsa lucrurile așa cum sunt: (+ ac.) ἔα δὲ χόλον IL. 9.260 *lasă deoparte mânia*; ἐάσας ἤδη φιλοσοφίαν PLAT. *Grg.*484c *renunțând deja la filosofie*; (+ inf.) ἐπὶ Σκύθας ... ἰέναι ἔασον HDT. 3.134 *renunță să mergi la sciți*; (+ inf. subînțeleas) τὸν δ' ... ἔᾶν δ' ἄκλαντον, ἄταφον SOPH. *Ant.*29 *a-l lăsa neplăns, neîngropat*; (abs.) ἄγε δὴ καὶ ἔασον IL. 21.221 *hai, oprește-te!*; ἔασον, ᾶ, τοῦτ' ἵ ηῖν; AR. *Lys.*350 *renunță (= oprește-te), oh, ce e asta?*; (pas.) ἡ δ' οὖν ἐάσθω SOPH. *Tr.*329 *ea să fie lăsată în pace*.
[**(s)eFa-*, cf. lat. *sino?*]

ἐβαλον, ind. aor. act. de la βάλλω.

ἐβαν, ind. aor. act. de la βαίνω.

ἐβδεμ-, (dor.) v. ἐβδομ-

Ἐβδομᾶ-γενής, ἑς *adj.* născut în a șaptea zi (a lunii): (epitet al lui Apollon) PLUT. *M.*717d.

[ἔβδομος, γίγνομαι]

Ἐβδομᾶ-γέτας, ου, ὁ *adj.m.* domn al celei de-a șaptea zi (cărui a îi este consacrată a șaptea zi a lunii), (după alții) șef al celor Șapte: (d. Apollon) AESCH. *Th.*800.

[ἔβδομος, ἡγέομαι]

ἐβδομαῖος, α, ον *adj.* **I** din *sau* în a șaptea zi:

διεφθείροντο ... ἐβδομαῖοι THUC. 2.49 *pieureau în a șaptea zi*; XEN. *HG*5.3.19, PLB. 31.18.12, PLUT. *Galb.*7.1 *ș.a.* **II** care se prezintă în a șaptea zi: LUC. *Hist. Consc.*1.

[ἔβδομος]

ἐβδομάκις, *adv.* de șapte ori: CALL. *Del.*251. [ἔβδομάς]

ἐβδομάς, ἄδος, ἡ *subst.* **I** perioadă de șapte zile, săptămână: ἐπτὰ ἐβδομάδας ὁλοκλήρους LXX *Deut.*16.9 *șapte săptămâni întregi*. **II** (relig.) a șapta zi din săptămână, sabbat: ἑορτὴν ἐβδομάδων ποιήσεις LXX *Ex.*34.22 *vei ține sărbătoarea săptămânilor (sc. a sabbatului)*; IOS. *AI*3.91, LXX 2*Mac.* 6.11, (*adj.*) IOS. *AI*14.63. **III** perioadă de șapte ani: οἱ μετροῦντες ταῖς ἐβδομάσι τὴν ἡλικίαν ARSTT. *Pol.*1335b34 *cei care măsoară vârsta în perioade de câte șapte ani*. **IV** numărul șapte: PLUT. *M.*391f, id. *M.*1027f.

[ἔβδομος]

ἐβδοματικός, ἡ, ὄν *adj.* sabbatic: (an) IOS. *AI*15.7.

[ἔβδομάς]

ἐβδόματος, η, ον *adj.* al șaptelea: (piele a scutului) IL. 7.248, (zi) OD. 10.81, μέσση δ' ἐβδόματι (sc. ἡμέρᾳ) HES. *Op.*805 *în a șaptea zi din mijlocul lunii (= a șaptesprezecea zi)*.

[ἔβδομος]

ἐβδομεύομαι, vb. a primi nume în a șaptea zi (de la naștere): LYS. *Fr.*342.16.

[ἔβδομος]

ἐβδομήκοντα, num. (indecl.) șaptezeci: HDT. 7.184, THUC. 1.116, LXX *Is.*23.17, (*subst.*) οἱ ἐβδομήκοντα [δύο] NT *Lc.*10.17 *cei șaptezeci și doi*.

[ἔβδομος]

ἐβδομηκοντα-επτὰ, num. (indecl.) șaptezeci și șapte: IOS. *AI*18.33.

[ἔβδομήκοντα, ἐπτὰ]

ἐβδομηκοντάκις, *adv.* de șaptezeci de ori: ~ ἐπτὰ LXX *Gen.*4.24 *de șaptezeci de ori câte șapte*; NT *Mt.*18.22.

[ἔβδομήκοντα]

ἐβδομηκοντα-πέντε, num. (indecl.) șaptezeci și cinci: IOS. *AI*1.256, id. *AI*12.141.

[ἔβδομήκοντα, πέντε]

ἐβδομηκοντ-οὔτης, ου, ὁ *adj.m.* de șaptezeci de ani, septuagenar: LUC. *Alex.*34, APP. *Syr.*339.

[ἔβδομήκοντα, ἔτος]

ἐβδομηκοντούτις, ἰδος *adj.f.* de șaptezeci

de ani, septuagenară: LUC. *Rh.Pr.*24.

[ἐβδομηκοντούτης]

ἐβδομηκοστό-δύος, *ov adj., num.* al șaptezeci și doilea: PLUT. *M.*932a.

[ἐβδομηκοστός, δύο]

ἐβδομηκοστός, *ή, όν adj.* al șaptezecilea: (an) LXX *Zah.*1.12, IOS. *AI*17.148, PLUT. *Phil.*18.1 ș.a.

[ἐβδομήκοντα]

ἐβδομος, *η, ov adj., num.* al șaptelea: (lună) IL. 19.117, (an) THUC. 4.51, (zi) LXX *Ex.*16.30 ș.a., (în locul num. cardinal) ἐπτά δ' ἀγήνορες ... πύλαις ἐβδόμαις προσίστανται AESCH. *Th.*126 *șapte viteji stau împotriva celor șapte porți. // ἐβδόμη*, *ή subst.* a șaptea zi: HDT. 6.101, τὰ πλείστα δ' ἀναιρεῖται πρὸ τῆς ἐβδόμης ARSTT. *HA*588a8 *cei mai mulți copii mor înainte de ziua a șaptea. // ἐβδομα*, τὰ *subst.* cele șapte zile, săptămână: LXX *Gen.*29.27.

[ἐπτά]

ἐβεβήκει, *m.m.c.p.* 3sg. de la βαίνω.

ἐβενος, *ov, ή subst.* (bot.) (lemn de) abanos, *Diospyros ebenum* L.: HDT. 3.97, ARSTT. *Mete.*384b17, PLUT. *Per.*12.6 ș.a.

[prob. de originea nubiană]

ἐβην, *ind. aor. act.* de la βαίνω.

ἐβήσαμεν, *ind. aor. 3pl.* de la βαίνω.

ἐβήσετο, (ep.) *ind. aor. med. 3sg.* de la βαίνω.

ἐβίων, *ind. aor. act.* de la βιώω.

ἐβιώσας, (ep.) *ind. aor. 2sg. med.* de la βιώω.

ἐβλαβεν, (ep.) *ind. aor. 3pl.* de la βλάπτω: IL. 23.461.

ἐβλάστηκα, *ind. pf. act.* de la βλαστάνω.

ἐβλήθην, *ind. aor. pas.* de la βάλλω.

ἐβλητο, (ep.) *ind. aor. med. 3sg.* de la βάλλω: IL. 16.753 ș.a.

ἐβουλήθην, *ind. aor. pas.* de la βούλομαι.

ἐβραΐζω, *vb.* a vorbi în ebraică: IOS. *BI*6.97.

[ἐβραῖος]

Ἑβραϊκός, *ή, όν adj.* ebraic: IOS. *AI*9.208, *id. AI*12.48 ș.a.

[Ἑβραῖος]

Ἑβραῖος, *α, ov adj.* evreu (frecv. sinonim pentru iudeu) (adj. și subst.) LXX *Ex.*21.2, IOS. *AI*4.90, PLUT. *Ant.*27.4, APP. *BC*2.71 ș.a., (op. cu evreii elenizați) NT *Fp.*6.1.

Ἑβραῖς, *ίδος adj.f.* evreiască, evreică: (adj. și subst.) τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ NT *Fp.*26.14 *în limba evreiască*; LXX *4Mac.*12.7, (femei) IOS. *AI*2.226 ș.a.

ἐβραῖστί, *adv.* [var. Ἑβραῖστί] în (limba)

ebraică: LXX *Sir.p.*22, NT *Apoc.*16.16, IOS. *AI*10.8 ș.a.

[ἐβραΐζω]

ἐβραχε, *aor.2. 3sg., v.* βραχεῖν

ἐβρίσαν, *ind. aor. 3pl.* de la βρίθω.

ἐβρων, *aor.2* de la βιβρώσκω.

ἐβωσα, **ἐβώσθην**, (ion.) *ind. aor. act. și pas.* de la βοάω.

ἐγ-, = ἐν ἰν compuși înaintea lui α, κ, γ, χ, ξ.

ἐγγαιος, *v.* ἐγγειος

ἐγγαστρί-μῦθος, *ov, ό, ή [ι] adj., subst.* care vorbește din pântec, ventriloc: (gener. d. femei care rostesc oracole) LXX *IRg.*28.7, *id.Is.*44.25, IOS. *AI*6.327, LUC. *Lex.*20 ș.a., (neut. subst. „vorbire din pântec”) LXX *IRg.*28.8.

[ἐγγάστριος (< ἐν + γαστήρ), μῦθος]

ἐγγέγαα, (ep.) *pf.* de la ἐγγίγνομαι.

ἐγγείνομαι, *vb.* a naște: δεῖδω μὴ ... μυῖται ... εὐλὰς ἐγγείνωνται IL. 19.26 *mă tem ca muștele să nu nască viermi (în răni).*

[ἐγγίγνομαι]

ἐγ-γείος, *ov adj.* [var. ἐγγαιος Aesch., Plb., Plut.; ἐγγαῖος [-αῖ-] Aesch. *Supp.*59] **I** pământean, din țară, băștinaș: AESCH. *Supp.*59. **II** care este sub pământ, subteran: (d. Erebos) ἐγγαιον σκότος PLUT. *M.*953a *întunericul subpământean*; PLUT. *M.*701b. **III** care trăiește pe pământ, terestru: (d. plante și animale) PLAT. *Ti.*90a, *id. R.*546a. **IV** (d. proprietăți) imobil: (op. ναυτικός „maritim”) DEM. 35.12. **// ἐγγεια**, τὰ *subst.* bunuri imobile: (gener. d. pământuri) XEN. *Smp.*4.31.

[ἐν, γῆ]

ἐγγελαστής, *ov, ό adj.m.* cel care își bate joc de: (+ gen. obiectiv) EUR. *Hipp.*1000.

[ἐγγελάω]

ἐγ-γελάω-ῶ, *vb.* a râde de, a lua în râs, a-și bate joc de: (+ dat.) SOPH. *El.*277, *id. Med.*1355, (+ prep.) καθ' ἡμῶν ἐγγελῶν SOPH. *OC*1339 *bătându-și joc de noi*; (abs.) οὐκ ἐγγελαῖς γέροντα βαστάζων νεκρόν EUR. *Alc.*724 *nu râzi ducând la groapă un bătrân mort*; (pas.) LUC. *Ind.*15.

[ἐν, γελάω]

ἐγγενέτης, *ov, ό adj.m.* din partea locului, băștinaș: EUR. *Andr.*128, A.RH. 4.1549.

[ἐγγενής]

ἐγ-γενής, *ές adj.* {ion. pl. fără contr. ἐγγενέες Hdt.} **I** care aparține neamului, de familie: (durere) AESCH. *Ch.*466, τὰγγενῇ

... κακά SOPH. OT1430 *nenorocirile din neamul (lor)*; οὐ θαῦμα σφίσιν ἐγγενές ἔμμεν ἀεθληταῖς ἀγαθοῖσιν Pl. N.10.51 *nu era de mirare că în familia lor se nășteau atleți buni*; (neut. pl. subst.) τὰ ἐγγενῇ SOPH. Ant.659 *cei din neamul meu*. II din partea locului, nativ, indigen, băștinaș: (sciți) HDT. 4.72, θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς AESCH. Th.582 *zei din țara (ta)*; ~ φανήσεται Θηβαῖος SOPH. OT452 *se va vădi că-i un teban băștinaș*; AR. V.1076 ș.a. III în-născut: νοὺς ἔνεστιν οὗτις ὑμῖν ~ SOPH. El.1328 *oare n-aveți minte?* IV local: (lege) Ios. A15.260. // **ἐγγενῶς**, adv. (dub.) potrivit cu legătura de rudenie: εἴπερ ~ ἐτι τῶν Λαβδακείων ἐντρέπεσθε δωμάτων SOPH. OT1225 *dacă, credincioși neamului vostru, vă mai pasă de casa Labdacizilor*;

[ἐν, γίνομαι]

ἐγ-γεννάω-ῶ, vb. [viit. ἐγγεννήσω, aor. ἐνεγέννησα, pf. ἐγγεγέννηκα] a face să se nască în: (+ ac. și dat.) τῷ σώματι ... δριμύτητας ~ PLUT. M.132e *naște în corp acidității*; (+ prep.) PLUT. M.468e, (pas.) PLB. 6.55.4.

[ἐν, γεννάω]

ἐγγέννησις, εως, ἡ subst. loc de naștere: PLAT. Lg.776a.

[ἐγγεννάω]

ἐγγεταυθί, adv. chiar în locul de aici: AR. Th.646.

[v. ἐγγύς]

ἐγγετευθενί, adv. chiar de aici: AR. Av.11.

[v. ἐγγύς]

ἐγ-γεύομαι, vb. a gusta din: (+ gen.) PLB. 7.13.7.

[ἐν, γεύω]

ἐγγήραμα, ατος, τό subst. ocupație la bătrânețe: (d. viața politică) PLUT. Cat.Ma.24.11.

[ἐγγηράσκω]

ἐγ-γηράσκω, vb. [impf. ἐνεγήρασκον, aor. ἐνεγήρᾱσα, pf. ἐγγεγήρασκα; med. viit. ἐγγηράσομαι] I a începe să îmbătrânească, a îmbătrâni: (+ dat.) ἐνεγήρασκον ταῖς βασιλείαις οἱ κριθέντες PLB. 6.7.4 *cei aleși îmbătrâneau în domnii*; PLUT. Tim.15.9, (ἐν + dat.) PLUT. M.481a. II a se învechi, (fig.) a decădea, a slăbi: πρὶν ἐγγηρᾶσαι μὲν αὐτῶν τὴν ἀκμὴν τῆς ἐλπίδος PLUT. Nic.14.4 *mai înainte de a slăbi momentul de maximă nădejde*; (med. = act.) πάντων τὴν ἐπιστήμην ἐγγηράσεσθαι THUC. 6.18 *va decădea (= se*

va pierde) experiența oricărei activități.

[ἐν, γηράσκω]

ἐγ-γίνομαι, [ἱ] vb. [impf. ἐνεγι(γ)νόμην, viit. ἐγγενήσομαι, aor.2 ἐνεγενόμην, pf. ἐγγέγονα] {ion., koiné ἐγγίνομαι; pf. ἐγγεγάασιν} I (pf.) a se naște (în): (+ adv.) ὅθι τοι φίλοι ἄνδρες ἐγγεγάασι IL. 4.41 *acolo unde sunt născuți oameni dragi ție*; (+ dat.) τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν IL. 6.493 *cei care sunt născuți în Troia*; τίνες ἄνδρες ἐγγεγάασιν; OD. 13.233 *ce oameni sunt născuți (aici)?* II a lua naștere (în), a apărea, a se produce, a se forma: (+ dat.) ἐγγίνεται μὲν οἱ ὕβρις HDT. 3.80 *trufie se naște în el*; οὐκ ἐγγίνεται τῷ δήμῳ στάσις ARSTT. Pol.1302a13 *disensiunea nu apare în democrație*; EUR. Ion1524, (+ prep.) ὅσα δὴ ἐν ἀνθρώπῳ φύσι ... ἐγγίνεται HDT. 8.83 *cele care iau naștere în firea omului*. III (d. timp) a interveni, a trece: χρόνον ἐγγενομένου THUC. 1.113 *trecând o perioadă de timp*; HDT. 1.190. IV (impers.) este posibil: (+ inf.) HDT. 1.132, μᾶλλον δ' ἂν ὑμῖν ἐγγένοιτο μνημονεύειν ISOC. 8.132 *ar fi posibil să vă amintiți*; ἐγγεγόμενον ἡμῖν IS. 5.19 *având posibilitatea*.

[ἐν, γίνομαι]

ἐγγίζω, vb. [impf. ἤγγιζον, viit. ἐγγῶ și ἐγγίσω, aor. ἤγγισα, pf. ἤγγικα; pas. aor. ἤγγισθην] I (trans.) a apropia: ἐγγίσαντες τῇ γῇ τὰς ναῦς PLB. 8.4.7 *apropiind corăbiile de țărm*; (fig.) LXX Sir.37.30. II (intrans.) I (frecv.) a se apropia: (+ dat.) ἐγγίζοντος δ' αὐτοῦ τῇ πόλει PLB. 21.42.2 *apropiindu-se de oraș*; ἡ πόλις ἡ ἐγγίζουσα τῷ τραυματίᾳ LXX Deut.21.3 *orașul cel mai apropiat de cel rănit*; (+ gen.) PLB. 4.62.5, (+ prep.) οἱ ἐγγίζοντες πρὸς κύριον LXX Iez.42.13 *cei care se apropie de Domnul*; (abs.) ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει NT Lc.12.33 *acolo unde hoțul nu se apropie*; ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν NT Lc.21.28 *se apropie răscumpărarea voastră*. 2 a fi aproape: ἀδελφῇ ... τῇ ἐγγιζούσῃ αὐτῷ LXX Lev. 21.3 *sora care este aproape de el*.

[ἐγγύς]

ἐγγιστος, η, ov adj. cel mai apropiat: PLB. 8.36.7. // (neut. pl.) **ἐγγιστα**, adv. I foarte aproape, cel mai aproape: PLB. 34.6.8, (+ subst.) τῷ οἰκείῳ τῷ ~ αὐτοῦ LXX Num.27.11 *rudei celei mai apropiate de el*; οἱ ~ μου LXX Ps.37.12 *cei foarte apropiați de mine*. II (cu num.) foarte apropiat de,

aproximativ: τὸ δὲ τῶν ἐλεφάντων πλῆθος ~ που τῶν ἑκατόν PLB. 1.32.9 *mulțimea elefanților era de aproape o sută*.

[superl. de la ἐγγύς]

ἐγγίωv, ov *adj.* mai apropiat: LXX *Ruth*3.12, (+ dat.) ~ οὗτος τῷ οἴκῳ μου LXX 3Rg.20.2 *această (grădină) este mai aproape de casa mea*; (+ gen.) PLUT. *Fr.*217c8, (adv.) ἐξ ἐγγίονος IOS. *AI*17.24 *de aproape*; APP. *BC*4.108. // **ἐγγιον**, *adv.* mai aproape: (+ gen. comp.) (prov. d. cei care își văd în primul rând de interesul personal) γόνυ κνήμης ~ ARSTT. *EN*1168b8 *genunchiul e mai aproape decât gamba*; PLB. 16.17.4.

[comp. de la ἐγγύς]

ἐγγλύσσω, vb. a avea gust dulce: (d. rădăcina de lotus) HDT. 2.92.

[ἐγγλυκός]

ἐγ-γλύφω, vb. |aor. ἐνέγλυψα| a sculpta, a grava, a ciopli (în): ζῶα ἐν λίθοις ἐγγλύψαι HDT. 2.4 *au cioplit în piatră [chipuri de] animale*; LXX *Iov*19.24, (pas.) λίθοις ἐγγεγλυμμένοις χρῶνται PLAT. *Sp.*400b *se folosesc de pietre cioplite*; (+ ac.) λίθος δὲ εἰκόνα Γαῖου ἐγγεγλυμμένος IOS. *AI*19.185 *piatră cioplită cu chipul lui Caius*.

[ἐν, γλύφω]

ἐγ-γλωττο-γαστήρ, opoz., ὁ *adj.m.* (com.) cu stomacul pe limbă *sau* care-și hrănește pântecul cu limba, *sc.* care trăiește de pe urma limbii sale: (d. sicofanți) AR. *Av.*1696, id. *Av.*1703.

[ἐν, γλώττα, γαστήρ]

ἐγ-γλωττο-τύπεω-ῶ, vb. (com.) a bate din limbă, a tot avea pe limbă, a da din gură, a se fâli: ἡμῖν μεγάλως ~ παρεδωκας AR. *Eq.*782 *ne-ai dat material pentru a făuri fraze mărețe* (*sc. să ne fâlim*).

[ἐν, γλώττα, τύπτω]

ἐγ-γνάμπτω, vb. (v. γνάπτω) (tm.) ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν IL. 23.731 *i-a îndoit genunchiul*.

[ἐν, γνάπτω]

ἐγγονον, ου, τό *subst.* (gener. pl.) urmași, descendenți, fii: ἡ πρὸς τὰ ἔγγονα φιλοστοργία PLUT. *M.*494d *afecțiunea față de urmași*; PLUT. *M.*962a, (sg. „descendență”) PLUT. *M.*373e.

[v. ἔγγονος]

ἐγγονος, ου, ὁ, ἡ *subst.* I urmaș, descendent, fiu: ~ εἰ τῶν Ἀρμοδίου τις ἐκείνων; AR. *Eq.*786 *ești vreun urmaș din familia lui*

Harmodios?; DEM. 19.54, IOS. *AI*6.291 *ș.a.*

II nepot: PLUT. *Per.*3.2.

[ἐγγίνομαι]

ἐγγράμματος, ov *adj.* alcătuit din litere, articulat: λόγος φωνῇ ~ PLAT. *Sp.*414d *cuvântul este un glas fixat în litere*; ARSTT. *Div.*38.7.

[ἐγγράφω]

ἐγγραπτος, ov *adj.* (în)scris: εἰρήνην ... ~ PLB. 3.24.6 *(tratat de) pace scris*; (comenzi) PLB. 22.12.7, (tratate) PLB. 15.8.7, (hotărâre) LXX *Ps.*149.9 *ș.a.*

[ἐγγράφω]

ἐγγραφή, ἥς, ἡ *subst.* I însciere, înregistrare: περὶ τὴν τῶν πολιτῶν ἐγγραφὴν ARSTT. *Ath.*43.1 *despre înscierea cetățenilor*; PLAT. *Sp.*366e, DEM. 25.28, LUC. *Herm.*40 *ș.a.* II scrisoare: LXX 2*Par.*21.12.

[ἐγγράφω]

ἐγγραφος, ov *adj.* (în)scris: ὑπάρχειν ἐγγραφον οὐδὲν PLB. 3.21.4 *nu există nimic scris*; μὴ χρῆσθαι νόμοις ἐγγράφοις PLUT. *Lyc.*13.3 *a nu se folosi de legi scrise*; PLUT. *M.*227b, (dovadă) PLUT. *Arist.*26.4.

[ἐγγράφω]

ἐγ-γράφω, [ᾱ] vb. |impf. ἐνέγραφον, viit. ἐγγράψω, aor. ἐνέγραψα, pf. ἐγγέγραφα| I (*act.*) 1 a înscrie, a grava: (pe diverse materiale) γράμματα ἐγγράψας λέγοντα τάδε HDT. 4.91 *înscriind aceste cuvinte*; ἐγγράψαι δὲ τοῦνομα τῷ ὀστράκῳ PLUT. *Arist.*7.8 *a înscrie numele pe ciob*; (fig.) ἡ ἐπιστολὴ ... ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν NT 2*Cor.*3.2 *scrisoarea înțipărită în inimile noastre*. 2 a scrie: ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε ἐν αὐτῇ THUC. 1.128 *acestea erau scrise în această (scrisoare)*; (spec.) ἵνα μὴ κακουργῶν ἐνέγραφ' ἡμῖν τὸν λόγον AR. *V.*961 *ca să nu întocmească lista de conturi falsificând-o*. 3 a picta, a reprezenta: HDT. 1.203, τὸ μὲν ἄν ... ἐξαλείφειεν, τὸ δὲ πάλιν ἐγγράφειεν PLAT. *R.*501b *ceva ar șterge, ceva ar picta din nou*. 4 (+ ac. pers.) a înscrie, a înregistra: AR. *Pax.*1180 *eis* τοὺς δημότας με ἐγγράφει IS. 2.14 *mă înscrie printre cei din dema (lui)*; (pas.) IS. 17.43, (fig.) νῦν δ' ἥπερ ἐν δόμοισι † βακχίας καλῆς ἱατρὸς ἐλπίς ἦν, παροῦσαν (*după alții*, προδοῦσαν) ἐγγράφει.† AESCH. *Ch.*699 *dar acum, speranța care era leac împotriva delirului cumplit din palat, o poți înscrie ca*